

Ruimte en lucht voor natuur

Het terrein van het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium vormt een verbinding tussen Nationaal Park Weerribben-Wieden en het Voorsterbos. Zowel voor mens als voor plant en dier. In dit natuurgebied ontstaat een gevarieerd bos en kruidenrijk grasland. Bosdieren, vogels, vlinders en libellen bewonen het gebied of gebruiken het als trekroute. Wandelaars en fietsers kunnen er doorheen struinen, mijmeren en ontspannen.

Natuurmonumenten

Ruimte en lucht voor natuur

Samenvatting

Het projectvoorstel 'Ruimte en lucht voor Natuur' is een gezamenlijke aanvraag van Natuurmonumenten en het Nationaal Lucht – en Ruimtevaartlaboratorium (NLR) voor het Programma Nieuwe Natuur Flevoland.

De eerder ingediende projectideeën NFL 14 'Aankoop en inrichting NLR-terrein' en NFL 15 'Entree Voorsterbos-Vollenhove' zijn hierin samengevoegd en uitgewerkt tot één projectvoorstel.

Meervoudige projectdoelen

In dit project ontstaat nieuwe natuur en creëren wij een robuuste schakel tussen het Nationaal Park Weerribben-Wieden en het Voorsterbos/Waterloopbos. Hiermee worden een cultuurhistorisch landschap (Weerribben-Wieden) en een beoogd Rijksmonument (Waterloopbos) op een landschappelijke en ecologische wijze met elkaar verbonden.

Ook brengt dit project een belangrijke toeristisch-recreatieve impuls tot stand. Via prachtige wandel- en fietsroutes door bos en een half open landschap kunnen de bezoekers van het Nationaal Park Weerribben-Wieden naar het waterloopkundig erfgoed in Waterloopbos. Omgekeerd biedt het bezoekers van het Waterloopbos meer recreatieve mogelijkheden. Bewoners van de Noordoostpolder krijgen meer mogelijkheden voor een ommetje per fiets of te voet.

Vanuit Vollenhove ontstaat een aantrekkelijke poort naar de Noordoostpolder door de combinatie van de nieuwe brug met een aantrekkelijke landschappelijke inrichting in de zogenaamde Driehoek (projectidee NFL 15 'Entree Voorsterbos-Vollenhove').

Concrete samenwerking

Vanuit de samenwerking tussen Natuurmonumenten en het NLR worden de volgende gezamenlijke doelstellingen aan dit project toegevoegd:

Nieuwbouw voor NLR

Het NLR verkoopt ca. 150 ha aan Natuurmonumenten. Hierdoor kan zij op de overige 50 ha duurzame nieuwbouw van de verouderde faciliteiten realiseren. Het duurzame complex van kantoren en testhallen gaat voldoen aan hedendaags prestatie-eisen. De bestaande en nieuwe samenwerkingsprojecten op innovatief gebied, zoals composietenontwikkeling, kunnen worden doorontwikkeld. Dit biedt een verdere bestending van de NLR-activiteiten in de Noordoostpolder en een mogelijke groei van werkgelegenheid met 5 à 10%.

Door de gronden aan Natuurmonumenten over te dragen, ontstaat een prachtig werkklimaat. Dit is niet alleen goed voor werknemers, maar heeft ook een grote aantrekkingskracht op andere bedrijven. Bovendien zijn de nu nog afgesloten gebieden straks toegankelijk voor publiek, waarmee het NLR een positieve bijdrage levert aan de maatschappelijke behoefte.

Duurzame energie

Natuurmonumenten en het NLR willen samenwerken op het gebied van duurzame energie. Onderzocht wordt wat mogelijk is op gebied van nieuwe technieken voor energieopslag en energieopwekking. Op het terrein wordt gezocht naar een locatie (ong. 4 ha) voor een zonnepanelenfarm in het kruidenrijke grasland. Het NLR wil potentieel afnemer zijn van de opgewekte energie en wellicht ook omliggende bedrijven, zoals de horeca en de jachthavenvoorzieningen in Vollenhove.

Expocenter 'De Vrije Vlucht'

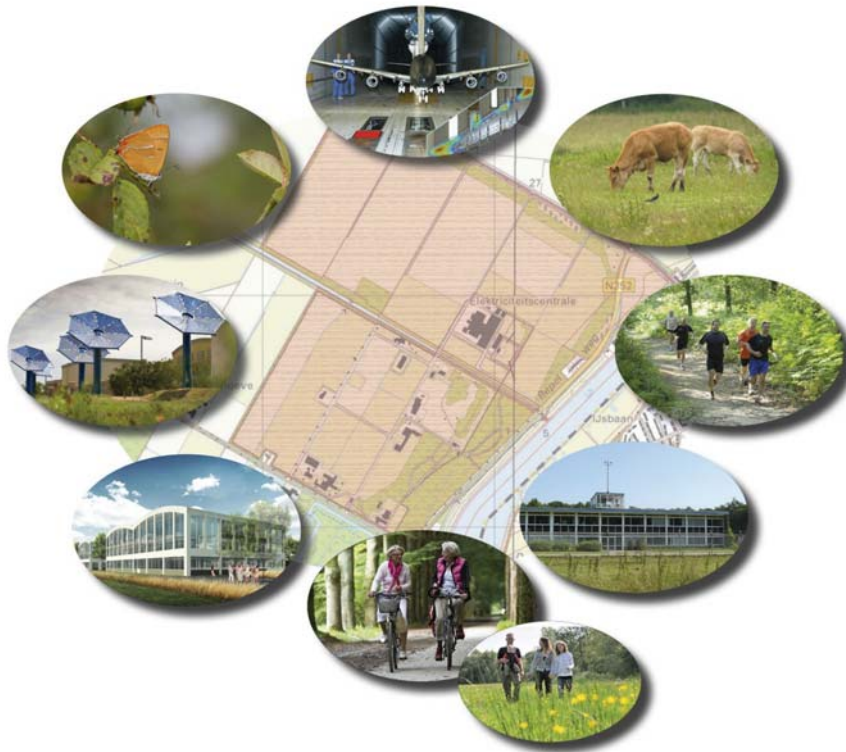
Het gebouw 'De Vrije Vlucht' ligt midden in bestaand bosgebied van het NLR.

Natuurmonumenten en het NLR hebben samen gezocht naar de toekomstige invulling van dit gebouw, dat nu nog bij NLR in gebruik is. In de streek is belangstelling voor invulling als horecavoorziening met verkoop van streekeigen producten. Daarbij kan een expositieruimte worden ingericht, waarin de geheimen uit de lucht & ruimtevaart (deels) worden onthuld. Kortom, een interessante extra attractie voor de recreanten en toeristen in deze regio.

Beheer

Het beheer van het gebied wordt de verantwoordelijkheid van Natuurmonumenten. Het beheer van de kruiden- en faunarijke graslanden vindt plaats met hulp van ecologische begrazing. Het bosbeheer is gericht op het omvormen van het monotone, ontoegankelijke bos naar een meer open en structuurrijk bos.

Toekomstimpresie

Een vrijblijvende schets van het projectvoorstel is te vinden in bijlage 'toekomstschets'.

Natuurmonumenten. Sinds 1905

Natuurmonumenten is een vereniging met ruim 735.000 leden en 150.000 kinderen die lid zijn van OERRR, met een gezamenlijk doel: opkomen voor natuur in Nederland. Daarom verwerft en beheert de organisatie natuurgebieden in Nederland. Dat zijn er inmiddels 355 met een gezamenlijke oppervlakte van ruim 100.000 hectare. Zo houdt Natuurmonumenten Nederland open en groen, en kan iedere Nederlander genieten van de natuur. In de gebieden van Natuurmonumenten staan zo'n 3200 bouwwerken, waarvan Natuurmonumenten er 1700 beschermt en onderhoudt. 500 bouwwerken bezitten een monumentale status.

Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR)

Het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR) is dé onafhankelijke kennisonderneming in Nederland op het gebied van lucht- en ruimtevaart. Sinds 1937 is het een zelfstandige stichting zonder winstoogmerk. Onze missie is de lucht- en ruimtevaart veiliger, duurzamer en efficiënter te maken. De multidisciplinaire benadering van het NLR is gericht op de ontwikkeling van nieuwe en kosteneffectieve technologieën voor lucht- en ruimtevaart, van ontwerpondersteuning tot productietechnologie en MRO (Maintenance, Repair and Overhaul). Bij het NLR werken ongeveer 650 mensen, verdeeld over een locatie in Amsterdam en in Marknesse, Flevoland. De jaarlijkse omzet van het NLR bedraagt ongeveer 75 miljoen euro.

‘RUIJTE EN LUCHT VOOR NATUUR’ LANGS DE MEETLAT

Hieronder is het projectvoorstel beschreven aan de hand van de criteria van de meetlat.

Belevingswaarde

1. In welke mate levert het project beleefbare, functionele en inpasbare natuur op?

Het project creëert een gevarieerd landschap als overgang van het ‘oude’ naar het ‘nieuwe’ land. Met de afwisseling van houtsingels, grasland en bosdelen ontstaat een mooi en kleurrijk natuurgebied. Mensen kunnen er straks wandelen, fietsen en zelf struinen. De bewoners in de omgeving krijgen meer mogelijkheden voor een ommetje per fiets of te voet.

Het project levert een aantrekkelijke recreatieve verbinding op tussen het Nationaal Park Weerribben-Wieden en het Voorsterbos/Waterloopbos. De verbinding tussen Vollenhove en het beoogd Rijksmonument Waterloopbos loopt nu via een druk fietspad langs de Repelweg. De gevoelsafstand tussen de Weerribben/Wieden en het Waterloopbos/Voorsterbos wordt door realisatie van dit project verkleind.

Het kleine perceel (3 ha), dat nu tussen de wegen en de dijk ligt, wordt ontwikkeld tot een aantrekkelijke entree vanaf de nieuwe brug bij Vollenhove naar de Noordoostpolder. Vanuit Vollenhove kun je na het passeren van de brug direct de natuur inlopen of fietsen. Daarnaast biedt de inrichting van het kleine perceel een verbetering voor het aanzicht vanuit de oude haven van Vollenhove richting de Noordoostpolder.

Er ontstaat een robuuste schakel voor natuur en recreatie tussen natuurgebieden op het ‘oude’ land en op het ‘nieuwe’ land. Door de nieuwe landschappelijk inrichting verbetert het vestigingsklimaat voor hoogwaardige technologische bedrijvigheid, dat van belang is voor de toekomst van het NLR in de Noordoostpolder. Het beheer van de kruiden- en faunarijke graslanden vindt plaats met hulp van begrazing op ecologische basis. Het hout, dat beschikbaar komt door het omvormen van het monotone bos tot een meer structuurrijk bos, biedt een duurzame grondstof voor bouw, meubels en energie.

Bij de herinrichting van de entree bij de brug kan de verkeersveiligheidsproblematiek ter plaatse worden aangepakt.

2. In welke mate heeft het project waarde voor dagrecreatie of verblijfsrecreatie of biedt het kansen voor economische ontwikkeling?

Bestaande toeristische trekkers in de directe omgeving worden door dit project beter ontsloten. Bewoners uit de omgeving krijgen meer mogelijkheden voor een ommetje te voet of met de fiets. Ook levert het een aantrekkelijke recreatieve verbinding op tussen het Nationaal Park Weerribben-Wieden en het Voorsterbos.

De gemeente Noordoostpolder wil een groei van bestedingen en werkgelegenheid in toerisme en recreatie. Natuurmonumenten is in gesprek met o.a. Familiepark Netl, het Nationaal Park Weerribben-Wieden en de gemeenten Steenwijkerland, Urk en Noordoostpolder om arrangementen te ontwikkelen, zodat bezoekers langduriger verblijven in deze gemeenten.

Het project is een waardevolle toevoeging aan "Route 8317", de fietsroute van Kraggenburg. Deze fietsroute laat gebruikers het gebied met streekeigen producten en cultuurhistorische en natuurwaarden ontdekken en beleven.

Overige economische sectoren zie criterium 8.

3. Hoe groot is de afstand van het project tot stedelijk gebied of grote toeristische voorzieningen?

Nationaal Park Weerribben-Wieden met ruim één miljoen bezoekers per jaar ligt vlakbij (ong. 4 km). Bezoekerscentrum De Wieden van Natuurmonumenten in Sint Jans klooster (4 km) ontvangt circa 80.000 bezoekers per jaar. Bezoekerscentrum Waterloopbos van Natuurmonumenten grenst aan het NLR terrein. Vanuit het Bezoekerscentrum De Wieden in Sint Jans klooster worden de bezoekers actief verwezen naar de natuurgebieden van Natuurmonumenten in de Noordoostpolder.

Het beoogd Rijksmonument Waterloopbos heeft nu 70.000 bezoekers per jaar en dit aantal groeit snel. Uniek hier is dat jonge natuur en oude waterbouwkundige techniek zijn te bewonderen. Natuurmonumenten werkt o.a. samen met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aan herstel en beleefbaarheid van de waterwerken. De verwachting is dat het aantal bezoekers dan nog groter zal worden.

Het projectgebied heeft recreatieve waarde voor de dorpen in de buurt: Vollenhove (1 km, ruim 4.000 inwoners en vele passanten in de jachthaven), Kraggenburg (4 km), Marknesse (6 km) en Ens (7 km).

De Orchideeënhoeve in Luttelgeest is ongeveer 10 km van het project. Op 17 km afstand ligt het Unesco werelderfgoed Schokland, goed voor ruim 100.000 bezoekers per jaar. Urk ligt op 21 km afstand met ruim 300.000 bezoekers per jaar. Er wordt gewerkt aan het verbeteren van onderlinge verwijzingen en ontwikkeling van gezamenlijke arrangementen.

Nu de N50 is verbeterd, zijn recreanten uit Kampen en Zwolle veel sneller in de polder.

Ecologische waarde

4. In welke mate draagt het project bij aan de versterking van de EHS, het bereiken van internationale natuurdoelstellingen, het bevorderen van biodiversiteit en/of het robuuster maken van Flevolandse natuur?

De actuele natuurwaarde van het gebied is beperkt vanwege het huidige gebruik. De percelen die het NLR niet gebruikt, zijn nu verpacht als landbouwgrond. Omvorming naar natuur versterkt de verbinding en ecologische samenhang tussen de natuurgebieden Voorsterbos/Waterloopbos – Nationaal Park Weerribben-Wieden.

1 Nationaal Lucht- en
Ruimtevaart laboratorium

2 Ettenlandse Veld

3 Zwarte Hoek

Veel bosdieren en libellen hebben behoefte aan overgangen van bos naar grazig gebied (met struiken en nectarplanten). Een parkachtig landschap heeft hier dus meer waarde dan een dicht bos of een grasvlakte. Soorten zoals de boommarter, de bosmuis, bosvlinders als sleedoornpage, grote weerschijnvlinder, bruine eikenpage en de kleine ijsvogelvlinder profiteren van een (bos)verbindingszone.

De bodem omvat keileem, kalkrijk zand en kalkrijke zavel. Deze afwisseling in bodem en de overgangen daartussen bieden ecologisch waardevolle variatie, waardoor een soortenrijk geheel kan ontstaan. De waarde van deze overgangen wordt vergroot door het graven van enkele poelen. Deze poelen vormen een verbindende schakel voor amfibieën en de ringslang.

De verschillende milieugradiënten in het gebied zijn zeer interessant. Kalkrijke zand komt zeer beperkt voor in Nederland. Op deze gronden kunnen vegetatietypen voorkomen die vrijwel endemisch zijn (mondiaal met een zeer beperkt areaal). Bijvoorbeeld flora, zoals wilde tijm, geelhartje, kleine ratelaar en goudhaver.

Doordat verschillende milieus vlak naast elkaar voorkomen, zijn veel verschillende micromilieus in de nabijheid van elkaar. Dichte vegetaties naast open vegetaties, relatief droge stukken naast natte stukken en de bodemchemie verschilt van plek tot plek. Hierdoor is voor zeer veel organismen een leefmilieu te vinden. Gedurende het jaar is altijd een plek om te schuilen en kan nectar worden gevonden. Ongewervelden, kleine gewervelden en roofvogels profiteren hiervan. Kortom: omvormen naar natuur versterkt het huidige gebied Voorsterbos-Waterloopbos.

Bovendien bereikt het totale natuurgebied dan een zodanige omvang dat het mee kan doen als vestigingsplaats voor de bosuil, zwarte specht en grotere populaties van raaf en boommarter.

5. In welke mate draagt het project bij aan het realiseren van het Flevolandse natuurbeleid?

Door het versterken en verbinden van natuurgebieden wordt de biodiversiteit vergroot en worden leefgebieden van soorten met elkaar verbonden.

In het Natuurbeheerplan Flevoland (2011) wordt het kleine perceel (3 ha, de zogenaamde entree) vermeld als nog te verwerven en in te richten onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Enkele jaren geleden is door provincie Flevoland een faunapassage bij de nieuwe brug aangelegd. Een natuurlijke inrichting van dit perceel sluit hier zeer goed op aan.

Het project draagt bij aan de leefgebiedenbenadering van Flevoland. De nieuwe inrichting is aantrekkelijk voor doelsoorten zoals de rugstreeppad, kleine ijsvogelvlinder, ringslang, groene glazenmaker en gevlekte witsnuitlibel.

6. In welke mate en op welke wijze worden met het project bestaande natuurcompensatieverplichtingen ingevuld?

Dit is niet aan de orde.

Multiplier

7. In welke mate is er sprake van een multiplier op de vanuit het programma in te zetten hectares? Dit kan gaan om extra hectares, maar ook om extra financiële ruimte.

De realisatie van dit project sluit goed aan op de plannen, die Natuurmonumenten heeft voor het beoogd Rijksmonument Waterloopbos. In het Waterloopbos wil Natuurmonumenten de monumentale waterwerken herstellen en meer beleefbaar maken. Natuurmonumenten heeft hiervoor financiële middelen aangevraagd bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en diverse fondsen. Een aanvraag bij de ZZL-gelden is in voorbereiding.

Door dit projectvoorstel worden ook de geschiedenis en de toekomst van de internationale lucht- & ruimtevaartinnovaties (deels) toegankelijk gemaakt voor het publiek. De beleefbaarheid van de historie van de Nederlandse waterstaatkundige kennis en van lucht- en ruimtevaartkennis op korte afstand van elkaar, geeft koppeling van dit project aan het Waterloopbos een belangrijke meerwaarde.

8. In welke mate draagt het project naast natuurwaarden ook bij aan de integrale ontwikkeling van andere beleidsterreinen zoals landbouw, recreatie, water, cultuur?

Door realisatie van dit project wordt ruimte gegeven aan één van de grotere en hoogwaardig technologische werkgevers in de Noordoostpolder. Het NLR wil een groot deel van haar gronden in één keer verkopen om met de financiële opbrengsten de nieuwbouw van de verouderde faciliteiten in Marknesse te kunnen realiseren. Hierdoor kan een centraal gelegen duurzaam complex van kantoren en testhallen met een meer hedendaags prestatieniveau worden gerealiseerd.

Ook gaat het NLR bestaande en nieuwe samenwerkingsprojecten op innovatief gebied, waaronder composietenontwikkeling, verder ontwikkelen. Dit betekent een verdere bestendinging van de NLR-activiteiten in de Noordoostpolder en een mogelijke groei van werkgelegenheid van 5 à 10%.

Het project biedt een uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden. Het is een toegevoegde waarde voor bestaande recreatieve voorzieningen in de directe omgeving. Hierdoor zijn nieuwe arrangementen mogelijk.

De gemeente Noordoostpolder wil een groei van bestedingen en werkgelegenheid in toerisme en recreatie. Natuurmonumenten is met gemeenten Steenwijkerland, Urk en Noordoostpolder in gesprek om arrangementen te ontwikkelen, zodat bezoekers langduriger verblijven in deze gemeenten (zie ook criterium 3).

Het beoogd Rijksmonument Waterloopbos krijgt een aantrekkelijke entree voor fietsende recreanten vanuit het Nationaal Park Weerribben-Wieden.

Ook kan het project een bijdrage leveren aan de verbetering van de verkeersveiligheid. In overleg met de gemeente Steenwijkerland, de gemeente Noordoostpolder en de provincie Flevoland zal de inrichting van de zogenaamde entree worden uitgewerkt.

Bij de voorbereiding van de inrichting zal zorgvuldig rekening worden gehouden met de cultuurhistorische waarden en archeologie.

Het beheer van de kruiden- en faunarijke graslanden vindt plaats met hulp van (ecologische) begrazing. Natuurmonumenten wil hierbij samenwerken met regionale agrariërs. Het hout, dat beschikbaar komt bij de omvorming van het bos naar een meer structuurrijk bos, kan worden benut voor duurzame houtverwerking en/of gebruik als biomassa.

Zekerheid

9. In welke mate is er sprake van maatschappelijke betrokkenheid bij en maatschappelijk draagvlak voor het project

Dit projectvoorstel wordt gezamenlijk aangevraagd door het NLR en Natuurmonumenten.

Het projectvoorstel sluit aan op de visie 'Toekomst voor het Voorsterbos', dat Natuurmonumenten samen met de bewoners en ondernemers uit Kraggenburg, Ens, Marknesse en Vollenhove heeft opgesteld.

De lokale recreatieve ondernemers ondersteunen de recreatieve ontwikkeling van het gebied. Het zal meer bezoekers in de regio aantrekken en werkgelegenheid genereren.

Gemeente Steenwijkerland wil de recreatieve ontwikkeling en beleving van de stadsranden van Vollenhove en Blokzijl verbeteren. De herinrichting van de entree kan een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren van het uitzicht vanaf de oude historische haven in Vollenhove.

Het projectvoorstel past in het gemeentelijke en provinciale beleid t.a.v. economische ontwikkeling van Noordelijk Flevoland (kennisinnovatie composieten, recreatie, gebiedsgerichte marketing en de structuurvisie Noordoostpolder 2015).

10. Hoe zeker is het dat het project binnen vijf jaar uitgevoerd kan worden?

De eigenaar, het NLR, heeft de grond te koop aangeboden aan Natuurmonumenten. Het NLR wil zo snel mogelijk duidelijkheid over de verkoop om te kunnen starten met de nieuwbouw. Door deze investering kan een centraal gelegen duurzaam complex van kantoren en testhallen met een meer hedendaags prestatieniveau worden gerealiseerd.

De bouwplannen en – tekeningen zijn al gereed. Het bestek is afgerond in november 2012. Voor de bouwvergunningen zijn gesprekken gevoerd met de welstandcommissie en de gemeente Noordoostpolder. Er zijn geen belemmeringen. De vergunningen kunnen snel formeel in bouwaanvraagprocedure. Het bestek ligt klaar voor aanbesteding volgens een Europese aanbesteding. De vergunning voor het gebruik van Warmte-Koude Opslag (WKO) is reeds door de provincie Flevoland afgegeven. Op de gronden zijn eenjarige pachtcontracten afgesloten.

11. In welke mate is het plan faseerbaar of aanpasbaar indien een onderdeel niet uitvoerbaar blijkt te zijn?

Het NLR heeft de wens uitgesproken om de 150 ha zo snel mogelijk, op één moment en aan één partij te verkopen. Het project is faseerbaar in overleg tussen Natuurmonumenten en het NLR. Daarbij kan ook de hoeveelheid hectaren aan de orde zijn.

12. In welke mate is sprake van juridisch of financiële risico's of onzekerheden en hoe wordt hiermee omgegaan?

Het projectvoorstel vereist een bestemmingsplanwijziging. De gemeente Noordoostpolder is voornemens het bestemmingsplan voor dit gebied (Waterloopbos e.o.) te actualiseren. Onze plannen sluiten aan op de ideeën van de gemeente voor de actualisatie.

Voor de entree is ook een bestemmingsplanwijziging nodig, maar het projectvoorstel past in het provinciaal beleid. Het is onderdeel van de ecologische hoofdstructuur in het Natuurbeheerplan Flevoland (2011).

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft recht van eerste koop van de NLR-gronden.

Wat vragen wij van PNN?

De voorstellen moeten nog verder geconcretiseerd worden, met name financieel. Deze uitwerking willen wij graag doen in overleg met de provincie.

Grondverwerving

Voor de grondverwerving is in veel gevallen medewerking van het Rijksvastgoedbedrijf nodig. In dit geval is de grond geen eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf, maar er rust wel een recht van eerste koop op. De provincie heeft aangegeven na besluitvorming over het Programma Nieuwe Natuur te bepalen voor welke projecten medewerking van het Rijksvastgoedbedrijf nodig is en het overleg daarvoor te coördineren.

Vanuit het Programma Nieuwe Natuur vragen wij 151 ha grondverwerving aan. Dit is meer dan de aanvraag in de eerste ronde. Het project is faseerbaar in overleg tussen Natuurmonumenten en het NLR. Daarbij kan ook de totale hoeveelheid hectaren aan de orde zijn.

De exacte omvang van de verwervingskosten zal tot stand komen door onderhandelingen. Bij deze onderhandelingen zal marktconformiteit als uitgangspunt worden genomen, waarbij zowel de vigerende bestemmingen (landbouw; hoogwaardig onderzoek en ontwikkelingsdoeleinden; bos/natuur) als de toekomstig beoogde bestemmingen (nieuwe natuur) in ogenschouw worden genomen.

Huidige bestemmingen gronden	Oppervlak (ha)	Nieuwe bestemming
Agrarisch gebied (begrensd als EHS)	3	natuur/kruiden- en faunarijk grasland (toegankelijk)
Bestaande natuur/bosgebied (niet toegankelijk)	37	natuur/bosgebied (toegankelijk)
Hoogwaardige onderzoeksdoeleinden	72	natuur/kruiden- en faunarijk grasland (toegankelijk)
Agrarisch gebied	39	natuur/kruiden- en faunarijk grasland (toegankelijk)
Totaal (afgerond)	151	Nieuwe Natuur

Inrichting

Wat nodig is voor de inrichting hangt af van het ambitieniveau, dat wij graag samen met de provincie willen bepalen. Daarbij gaat het om keuzes voor de ambitie voor natuur, maar ook voor de aanleg van wandel- en fietspaden en andere recreatieve voorzieningen.

Het is een voordeel dat het NLR terrein al voor een deel bestaat uit bos en houtsingels. Het bestaande bos zal worden uitgedund om een meer open en structuurrijk bos te creëren. Het kruiden- en faunarijk grasland zal worden ingezaaid.

De (beperkte) opbrengst van het hout kan de inrichtingskosten enigszins reduceren.

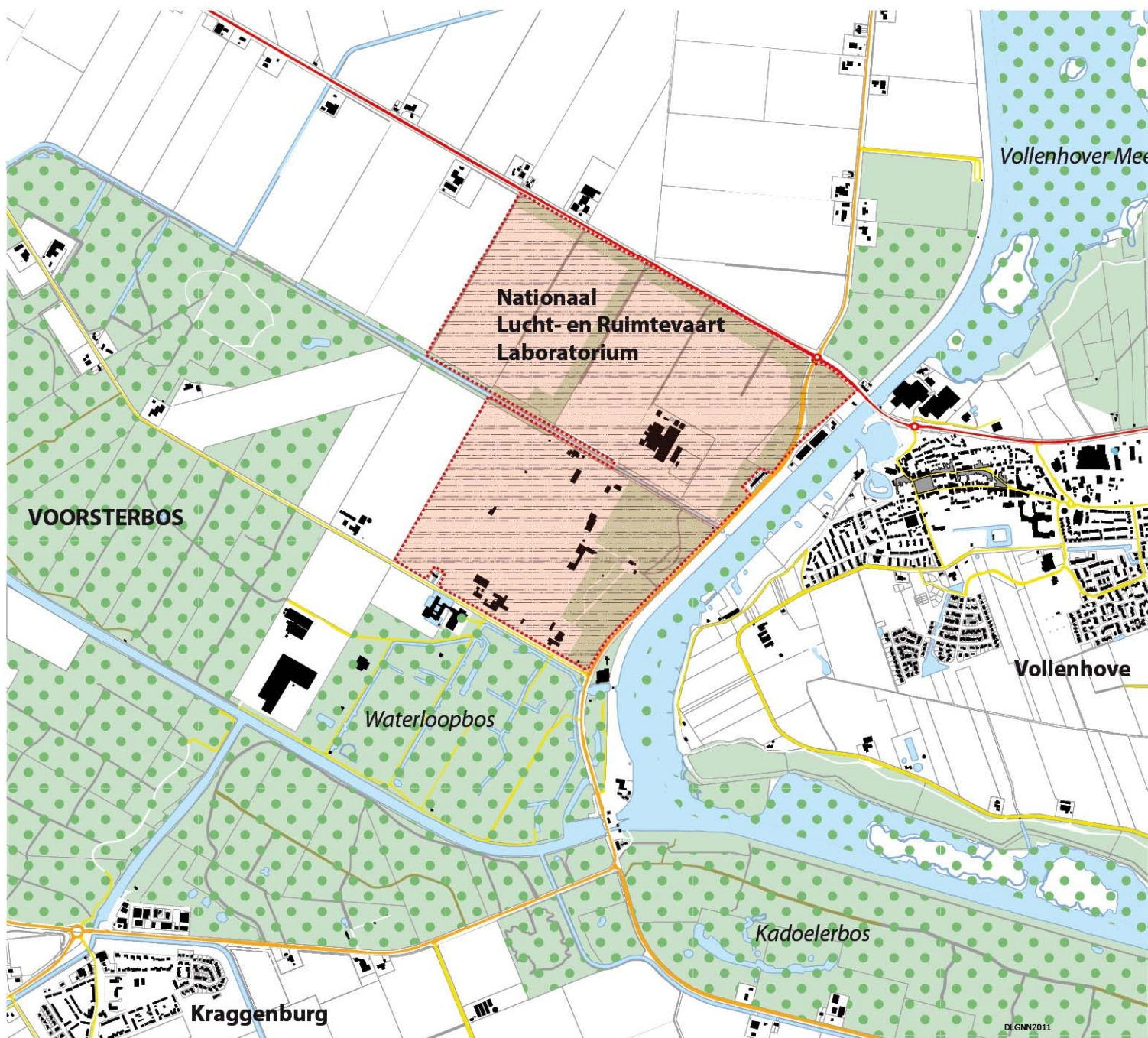
De waterhuishouding zal niet veel wijzigen, behalve voor het graven van een beperkt aantal poelen.

De kosten van de recreatieve inrichting zullen globaal bestaan uit de aanleg van wandel- en fietspaden, enkele picknickbanken en informatiepanelen.

Bijlagen:

1. Huidige situatie eigendom en beheer Natuurmonumenten en NLR in de Provinciale EHS
2. Toekomstschets

HUDIGE SITUATIE eigendom & beheer Natuurmonumenten en NLR in de Provinciale EHS

LEGENDA

HUDIGE SITUATIE

Planologische EHS

 Bestaande en/of aangewezen natuur

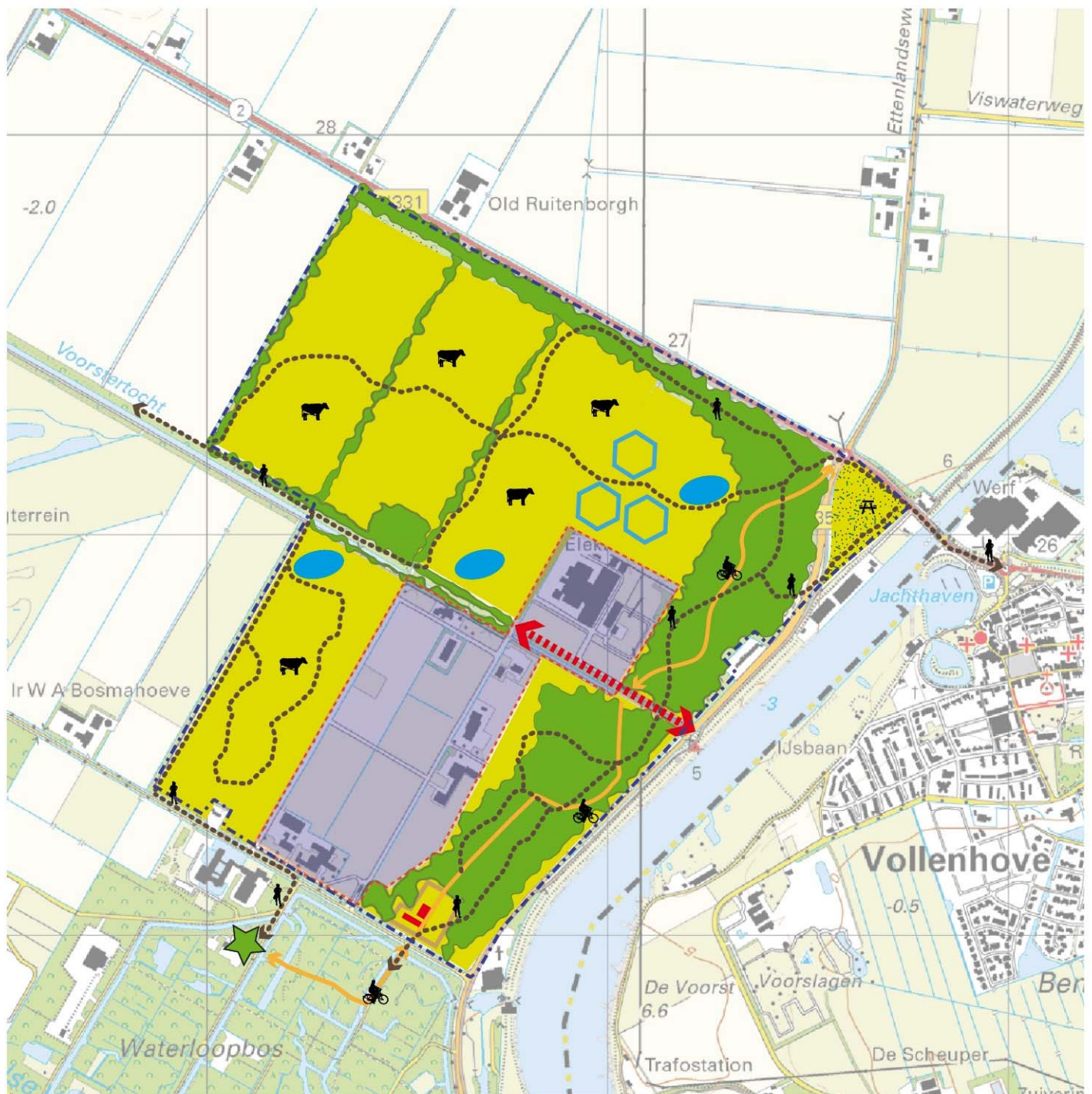
Eigendom en/of beheer

 Natuurmonumenten

 NLR

TOEKOMSTSCHETS

LEGENDA

TOEKOMSTSCHETS

Nieuwe Natuur

- kruiden- en faunairijk grasland met struweel en ecologische begrazing
- open en structuurrijk bos / houtsingels
- waterpoel

Recreatief medegebruik

- fietspaden
- wandelpaden
- picknickbank
- plukweide

Zonnepanelenfarm

- zoeklocaties

Ontsluiting

- nieuwe entree NLR

Herbestemming

- gebouw 'de Vrije Vlucht'

Eigendomsituatie

- NLR bestaand
- NLR toekomstig
- bezoekerscentrum Waterloopbos

